

Afslutning: Teater som fællesskab, kunstgreb og samarbejde

Vi skal runde af og henviser læseren til vores konkluderende indledning. Inden vi lukker helt ned, skal vi dog pege på nogle konkrete fremtidsmuligheder, som byder sig til i forlængelse af *Kunsten ude på kanten*.

Fra forskellig side har der de sidste år været en markant efterlysning af nye idéer, formater og metoder, som kan udfordre scenekunsten. Senest i *Scenekunstdialog. Visionspapir for udviklingen af scenekunsten i Danmark* (Kulturministeriet 2015) er der blevet peget på konkrete indsatsområder som publikumsudvikling og tværkunstneriske samarbejder som udtryk for et behov for deltagelsesorienteret teater. *Kunsten ude på kanten* er et konkret bud på, hvordan kunstudvikling og publikumsudvikling kan spille sammen og kombineres i tværkunstneriske former. De fleste af disse har karakter af tværgående samarbejder mellem forskellige institutioner som kommunen, forretninger og borgere i udnyttelsen af 'brede' scenekunstgenrer: optog, dans, maskeringer og udklædning, musik i et samspil mellem teater og udendørs begivenheder. Og de er alle sammen egnsteateropgaver, som kan involvere læring, partnerinddragelse, organisering, og som kan udvikle fællesskabsrum. Et kunstnerisk drevet samarbejde mellem så forskellige egnsteatre er et særsyn, og på den baggrund ser vi *Kunsten ude på kanten* som et vigtigt nyt format for et teatermæssigt inspirationsfællesskab. Det har skabt erfaringer for de medvirkende og vist, at teatrets viden og teknik kan overføres til andre områder, så kunst og social praksis interagerer. Teatret bliver her en dynamisk kraft i aktiviteter, som i bedste fald kan være medvirkende til at styrke identitetsfølelse og give borgere i egnsteatrets region ejerskabsfølelse.

Kunstneriske muligheder

Teatret rummer både en organisatorisk, konceptuel og teatral viden, som kan skabe nye relationer. De overraskende og anderledes handlinger, festugeaktiviteterne iscenesætter, kan afføde reaktioner af emotionel, affektiv eller social og politisk karakter.

De kunstneriske greb i forhold til de sceniske rum, til tilskueren og konteksten er ofte konflikifulde og modsætningsfyldte sammenføringer af traditioner, genrer, virkelighedsfragmenter og kulturer, som ikke normalt er sameksisterende.

Disse greb kan fx være:

Parader i Hostebro og Odsherred, som skaber synlighed og opmærksomhed og i sig selv være begivenheder baseret på rytme, modsætninger, overraskelser, mindre episoder af 2-3 minutters varighed, hvor der benyttes stylter, musik, dyr, kostumer og en kombination af militærmarch, orkestre og individuelle improvisationer.

Stedsspecifikke iscenesættelser som blev opført i Hørve og i Viborg i meget forskellige udgaver, og som var indrammet af forskellige krigsveteraners dokumentariske fortællinger om krig. Disse fortællinger blev medieret, mens tilskuerne blev guidet rundt i byen i både offentlige og private rum og sfærer. Dette skabte grundlæggende en optisk og auditiv interferens mellem byens rum og beboere og krigsfortællingerne. En lignende stedsspecifik total iscenesættelse var *Den usynlige by*, som bestod af en række lokale fællesskaber: uddannelser, sport og fritid, klubber,

borgergrupper osv., der var indsat som partiturer og handlinger i Rådhuset i Holstebro (2014) eller på Odin Teatret og dets omliggende bygninger og arealer (2011). Princippet var her, at de lokale fællesskaber (strikkeklub, karateklub, talentakademiet eller dansegrupper) blev præsenteret i et rum, som skabte nye forbindelseslinjer mellem de forskellige praksisfællesskaber.

Kunstneriske samarbejder som *Nabokrig*, der var udviklet mellem Mungo Park Kolding, Det Danske Musicalakademi i Fredericia og Vejle Musikteater og de performative medier teater, musical, musik og scenografi. BaggårdTeatrets samarbejde omkring Brecht festivalen med Brechts Hus og en række udefrakommende teatergrupper er et andet eksempel på en festuge, der skaber et kunstnerisk møde omkring undersøgelser af en bestemt æstetik og en aktuell problematik, i dette tilfælde af Bertolt Brechts dramatik som anledning til at undersøge forholdet til 'det fremmede' og flygtningeproblematikken.

Organisatorisk samarbejde

Som beskrevet indledningsvis i denne rapport er det vores vurdering, at festugerne har ydet forskelligartede bidrag til *Kunsten ude på kanten*, hvilket har afspejlet forskellige lokale, kunstneriske og ressourcemæssige udgangspunkter. Samarbejdsmodellen mellem egnsteatrene mener vi dog, at man med fordel kunne styrke og formalisere. Samarbejdsmuligheder kan være mangesidige lige fra mindre workshops til fælles parader i alle byer eller et mobilt koncept for stedsspecifikke iscenesættelser som *Krig. (Du skulle have været der)* eller *Den usynlige by*, der har et klart koncept, men er variabelt i forhold til de byer og steder, det iscenesættes i. Det er også vores vurdering, at et mere radikalt samarbejde mellem festugerne kunne beriges af en operativ ledelsesgruppe med repræsentanter fra teatrene og med en kunstnerisk leder til at koordinere samarbejdet. Et festugeprojekt kunne desuden overveje at engagere en produktionsleder og en dramaturg til at udvikle konceptet og følge processen. En samarbejdsmodel ville naturligvis inkludere flere møder mellem teatrene, afstemning af fælles opgaver og en gensidig praksisudveksling, gerne med deltagelse i og observation af hinandens festuger.

Egnsteaterkonferencen i Herning i maj 2016 tematiserer den skabende kunst som værdi- og vækstdriver i et lokalt og regionalt perspektiv, og vi håber at egnsteatrene vil inddrage de erfaringer, der er dokumenteret her, i deres videre arbejde med udviklingen af festugekoncepter, der kan skabe nye værdifulde relationer mellem borgere og kulturinstitutioner.